

Битви за батальні полотна Мартіно Альтомонте тривають. Кому це вигідно?

Лариса МАРЧУК
(Львів)

Унікальні полотна Мартіно Альтомонте «Битва під Віднем» і «Битва під Парканами», які належать Львівській картинній галереї і експонуються в Олеському й Золочівському замках, знову хочуть забрати до Жовківського римо-католицького костелу св. Лаврентія.

Про неможливість їх переміщення нещодавно заявила Наглядова рада зі збереження спадщини **Бориса ВОЗНИЦЬКОГО**. Члени ради стверджують, що попри проведені реставраційні роботи в костелі св. Лаврентія немає відповідних умов для збереження полотен такого масштабу. Наглядова рада звернулася до Президента Петра Порошенка та Прем'єр-міністра Арсенія Яценюка з проханням не допустити передачі картин Альтомонте в діючі культові споруди.

– Ми маємо підтримку суспільно активної громади Львівщини, а саме Золочівської і Буської районних рад, на території яких розташовані замки, де експонуються унікальні шедеври живопису. Нас підтримує лауреат Шевченківської премії, відомий живописець, багатолітній друг Бориса Возницького Любомир Медвідь, – розповіла «Вічу» Лариса Возницька. – Однак у Києві поки що не зважають на це. Уже створено, як мене переконають, незалежну реставраційну комісію в Міністерстві культури, що визначатиме, чи має костел необхідні умови (відповідний режим температури й вологості) для експозиції картин Альтомонте. Її ви-

сновки вже можна передбачити, бо нині неймовірно спекотне літо, тому в усіх приміщеннях костелу сухо.

Завідувач музею «Золочівський замок» Надія Гупало розповіла, що під час візиту до України міністра оборони Польщі Радослава Сікорського у травні цього року в Міністерстві культури узгодили передачу картин костелу.

– Полотна нібито хочуть узяти в оренду. Вони належатимуть музею, але знаходитимуться в костелі. Однак є загроза, що нині йдеться про тимчасову передачу, а потім – уже й про їхнє оселення в Польщі. Неправильно, що цінності такого масштабу розміщують у церкві, вони мають бути в музеї доступні людям і водночас утримуватися у відповідних умовах, – каже Надія Гупало.

Нагадаємо, що «Віче» (№ 13 за 2012 рік) обстоював позицію провідних українських мистецтвознавців і, зокрема, покійного нині Бориса Возницького, який за радянських часів урятував ці полотна із занедбаного костелу й розмістив саме в Олеському й Золочівському замках. Адже батальним сценам, тобто війні, де ллється кров, не місце в храмі. «Де славлять Бога, немає місця славі

людській, здобутій у кровопролитній війні. Кожний храм має славить Отця Небесного, як сказав Христос: Богу Бонове, а кесарю кесарево», – вважав Борис Возницький. Після його смерті довкола перенесення картин Мартіно Альтомонте спалахнув скандал. Тоді на захист виступили працівники картинної галереї та відомі митці, й картини залишилися в замках. А нині, коли в Україні першопочаткові завдання – припинення тероризму й сепаратизму на Сході, знаходяться вітчизняні діячі, які діють не в інтересах національної культурної спадщини.

Зазначмо, що батальні полотна XVII ст. «Битва під Віднем» та «Битва під Парканами» Мартіно Альтомонте присвячені переможним битвам польських полководців, які мали українське коріння й збирали місцевий люд на війну проти турецьких загарбників. Обидві картини написані для костелу св. Лаврентія в Жовкві, який був і є пантеоном лицарської слави Речі Посполитої. Сьогодні це діючий костел із відповідними функціями й завданнями, а також режимом роботи, властивим культовій споруді, а не музей, доступний туристам з усього світу.

71

«Битва під Віднем»

«Битва під Парканами»